

KESKKONNAAMET

13. Tööleht: liigikaitse ühe liigi näitel

Mõiste: Liigikaitse on üks looduskaitse olulisi osasid ning Eestis reguleerib seda Looduskaitse seadus. Liigikaitse eesmärk on tagada Eestis elavate ning meile tavapäraste ning iseloomulike liikide isendite asurkondade elujõulisus.

Selleks jälgitakse nende liikide elujõulisust ning võetakse ette erinevaid meetmeid, näiteks võetakse liigid kaitse alla. Liigikaitse hõlmab veel kaitsealuste liikidega kauplemise keeldu, viga saanud loomade ravi, loomade rändeteede arvestamist maanteede ja rohevõrgustike planeerimisel jne.

- Kõige enam ohustatud liigid paigutatakse:
 - I kategooriasse;*
 - II kategooriasse;
 - III kategooriasse;
- Euroopa naarits paigutatakse Looduskaitse seaduse järgi:
 - I kategooriasse;*
 - II kategooriasse;
 - III kategooriasse;
- Peamine põhjus, miks Euroopa naaritsa arvukus on 20-21. sajandil langenud on:
 - Intensiivne küttimine kuni hävimiseni;
 - Ameerika naaritsa põgenemine loomafarmisest Euroopa naaritsa elupaikades;*
 - Globaalne soojenemine;

- Jaotage järgnevad liigid õigesse kaitsekategooriasse:

Ebapärlikarp, hüüp, atlandi tuur, rästik, pargi-nahkhiir, lendorav, kassikakk, jäälind, viigerhüljes, sookurg, nastik, rästik, saaremaa robirohi, karulauk, kaunis kuldking, künnapuu, mägi-kadakaer, rand-ogaputk, lõhnav käoraamat

III kategooria	II kategooria	I kategooria
<i>nastik</i>	<i>pargi-nahkhiir</i>	<i>ebapärlikarp</i>
<i>rästik</i>	<i>viigerhüljes</i>	<i>kassikakk</i>
<i>atlandi tuur</i>	<i>jäälind</i>	<i>merikotkas</i>

sookurg
Karulauk
kännapuu

hüüp
rand-ogaputk
kaunis kuldking
saaremaa robirohi
lõhnav käoraamat

lendorav
mägi-kadakkaer

5. Millise liigi karusnahast tehtud kasukat kannab klipis Merle Palmiste?
- Kährrik;
 - Ameerika naarits;*
 - Valgejänes;

Arutlemisteemad:

1. **Valige üks Eestis kaitse all olev liik ning kirjeldage selle olukorda.** Selles punktis valib õpilane ühe kaitse all oleva liigi kirjeldab, millistel põhjustel oli vajalik liik kaitse alla võtta. Seda võib ka kogu klassiga koos teha ning valida mitu liiki, kelle kohta õpilased infot otsivad.

2. **Mida teha rästiku või nastikuga, kes on sattunud aeda?** Kuna nii rästik kui nastik on kaitsealused liigid ei tohiks neid kindlasti ära tappa. Üks võimalus on lasta maal lihtsalt oma teed edasi minna. Kui on aga oht väikeste laste ohutuse pärast tasub madu kinni püüda, kasutades reha või paksusid nahkkindaid. Seejärel kinnises õhuavadega konteineris 2-3 km majadest eemale toimetada.

3. **Kas ja milleks on vaja liike kaitsta?** Keeruline arutlemisteema, mida saab kogu klassiga teha. Kas inimene võidab midagi liikide kaitsmisest või on nendel väärtus omaette? Kas inimene saab üldse otsustada, mis loodusega toimub? Liikide osa toiduvõrgustikes.

Huvitavat lisamaterjali:

<https://www.envir.ee/et/liigikaitse>- Liigikaitse, Keskkonnaministeerium.

<https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/liigikaitse> - Liigikaitse, Keskkonnaamet.

<https://elurikkus.ee/>- Eesti eluslooduse andmebaas, eElurikkus.

<https://www.youtube.com/watch?v=wFBXUzaMuiM&list=PLqUGBSDUM2T1nvmY7-K3SVyl639tLBwjU> - Kaitsealuste liikide klipid, Keskkonnaamet.

<https://keskkonnaharidus.ee/et/oppematerjalid/oppemapp-eesti-looduskaitse>- Eesti looduskaitse õppemapp, Arne Ader ja Urmas Tartes, Keskkonnaamet.

<http://arhiiv.err.ee/vaata/osoon-randlinnud-lennujaamas-ebaparlikarp-aulid> - Osoon 27.04.2015, Ebaparlikarp ja tema koht ökosüsteemis.